

אֶפְטָרופּוֹס. אתה תהיה על ביתי (בראשית מא, ט) תרגם ירושלמי⁴⁰ אֶפְטָרופּוֹס ובלשון רבים חסרו הסמ"ך ואמרו אֶפְטָרופּין כמו ויפקד המלך פקידים (אסתר ב, ג) וימני מלכא אֶפְטָרופּין וכן עשו במלת ליסטים ושם אגלה לך הטעם, ואֶפְטָרופּוֹס הוא בלשון יון אב ילדים.

אֶפִּילֹ. אף בל נטעו אף בל זורעו אף בל שרש (ישעיה מ, כד), שלשתן מתורגמין אפילו, ובהרבה מקומות נתוסף על לשון המקרא כמו פסחים בזו בז (ישעיה לג, כג) תרגום ואפילו ישתארו בהון ועיקר המלה שהיא מורכבת משתי מלות אף אלו.

אֶפִּיקוֹמֶן. אין מפטירין אחר הפסח אֶפִּיקוֹמֶן (פסחים קיט:) פירשו בו נוטריקון אֶפִּיקוֹ מיני מזונות, ותמיה אני איך לא ידעו שהוא לשון יון ממש, אֶפִּיקוֹמוֹס

הגהות הגר"פ

ב"ש מרדכי

מב) בשרש אֶפִּיקוֹמֶן. אין מפטירין אחר הפסח אֶפִּיקוֹמֶן. פסחים (קיט:). פירשו בו נוטריקון וכו'. שם בפרש"י ורשב"ם ע"ש. ולפי מה שהבאתי יש לעיין בזה טובא דלכאורה נראה מסוגיא דשבת הנ"ל להיפך ואולי יש לחלק בין אסתניס שהולך כבריא ובין שאר חולי שאב"ס ועיין (סימן שכח סעיף א) וסי"ז וכ"כ אאמו"ר הרב הגאון שליט"א, ועיין צל"ח ברכות דף כז [ע"כ ד"ה וקודם גזירה] ועיין רבינו יונה בברכות [טז:] שכתב בשם הר"ח אהא דאיסתניס אני משום דהוי ליה סכנה ויש להאריך בזה ואכ"מ. **בשרש אֶפִּיקוֹמֶן.** ותמיה אני. עיין תפארת ישראל למשניות פסחים שם [פ"י, מ"ח] שכתב דביונית נקרא עפי פאגאן קינוח סעודה, וכתב כשקבלו חז"ל מלה יונית לתוך לשונינו

רגלי מבשר

עזר אור

בשרש אֶפִּיקוֹמֶן. בהערות הראב"ד דפה נכשם מרדכי שליט"א מביא דברי התפארת ישראל על משניות [פסחים פ"י מ"ח] עי"ש. ועיין בהגהת מהריעב"ץ מגילה (ו.) למה נקרא שמה טבריא העתקתי לשונו בשרש טבריא. ובמדרש תלפיות ענף אֶפִּיקוֹמֶן האריך להתיר תמיהת המחבר בדברי אמרי בינה שכל אלו המלות

קובץ הערות

בשרש אֶפְטָרופּוֹס. ואֶפְטָרופּוֹס הוא בלשון יון אב ילדים. כן כתב בערוך, אבל במ"ע [במוסף ערוך] כתב שהוא בלשון יון ממונה ופקיד וכ"ה [וכן הוא בלשון רומי].

בשרש אֶפִּיקוֹמֶן. כ"ה הניקוד בדפו"ר ובשאר דפוסים, וכצ"ל, או בחיריק אֶפִּיקוֹמֶן וכ"ה בספרי הגדות ישנים. וזה תלוי בפלוגתא דרב ושמואל בפסחים (קיט:) דרב סבר אֶפִּיקוֹמֶן - אֶפִּיקוֹ קְנִיכוֹ מ"ם בקמץ (דניאל ה, ב), ושמואל סבר אֶפִּיקוֹמֶן - אֶפִּיקוֹ מִינִי מתיקה ע"ש בפירוש"ם. ופסקו הפוסקים כשמואל (עיין ש"ע סימן תע"ח ס"א). וכן איתא בירושלמי פסחים (פ"י ה"ח) מאי אֶפִּיקוֹמֶן. ודלא כמנהג האשכנזים לומר אֶפִּיקוֹמֶן, ומ"מ יש

הערות והארות

39. לא מצאתי. 40. לא מצאתי רק בתרגום יונתן.